№ 136. Warszawa, Niedziela 12/24 Sierpnia Rok 1856.

Opłata prenumeracyjna na Kronikę Wiadomości Krajowych i Zagranicznych wynosi: a) w Warszawie rocznie rs. 7 kop. 20 (złp. 48); b) kwartalnie rs. 1 kop. 80 złp. 12); miesięcznie kop. 60 (złp. 4).

# KRONIKA
## WIADOMOŚCI KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

Na prowincji w Królestwie z pocztą rocznie rs. 12 (złp. 80); kwartalnie rs. 3 (złp 20). W Cesarstwie taż sama opłata co na prowincji w Królestwie, z dodaniem rs. 4 rocznie lub 1 kwartalnie za koperty.

Jutro Ś. Ludwika Kr. Fr.
Wschód słońca o g. 5 m. 0.—Zach. o g. 7 m. 3.

Biuro Redakcji przy ulicy Krakowskie-Przedmieście w domu Nro 391, naprzeciw Saskiego placu.

Dziś rano stopni ciepła 7, wczoraj w poł. ciep. 18.
Wysokość wody na Wiśle stóp 1 cali 11.

*Z Petersburga. 3 (15) Sierpnia.*

NAJWYŻÉJ ZATWIERDZONY

**CEREMONJAŁ**

uroczystego wjazdu

DO PIERWOTNÉJ STOLICY MOSKWY

i

**Świętéj Koronacji**

NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA

**ALEXANDRA MIKOŁAJEWICZA**

SAMOWŁADCY WSZECH ROSSJI.

(Dokończenie.)

IV.

KORONACJA JEGO CESARSKIEJ MOŚCI.

W wilją uroczystego dnia koronacji, o godzinie czwartéj po południu, we wszystkich kościołach odprawione będzie nabożeństwo przy biciu w dzwony, a wieczorem jutrznia. Ich Cesarskie Moście z Familją Cesarską, raczą wysłuchać takowego w soborze Zbawiciela zwanym za Złotą Kratą, przyczem i właściwe przepisy, przed dniem koronacji, odczytane zostaną.

W sam dzień koronacji, na sygnał dany 21 wystrzałami z dział ustawionych na placu i murach Kremlewskich, rozpocznie się od soboru Wniebowzięcia bicie we dzwony; osoby do rozmaitych obowiązków przeznaczone, zgromadzą się na wskazanych dla nich miejscach, a znakomite osoby płci obojéj, ambasadorowie i posłowie, wpuszczani do soboru, za wydanemi im biletami, zajmą urządzone dla nich w soborze miejsca.

Po drodze Najwyższéj procesji do soboru Wniebowzięcia, na koronację, oraz do drugich soborów Kremlu, ustawieni będą szpalerami: od samego tronu w sali Andrejewskiéj, do drzwi sali Alexandrowskiéj, grenadjerowie pałacowi, a od tych drzwi, na całéj dalszéj przestrzeni, niższe stopnie pułków: Kawalergardów Jéj Cesarskiéj Mości, lejb-gwardji konnego i lejb-gwardji kirasjerskiego. Pozostałe zaś wojska uszykują się na wyznaczonych dla nich miejscach: od pułków piechoty gwardji po jednéj rocie, a od pułków lekkiéj jazdy gwardji po jednym pieszym plutonie, zewnątrz pałacu; w samym zaś pałacu: po jednym plutonie pułków Kawalergardów i konnego lejb-gwardji w sali Georgiewskiéj, po jednym plutonie od 4ch moskiewskich korpusów kadeckich w sali Włodzimierskiéj, i jeden pluton od pułku lejb-gwardji kirasjerów Jéj Cesarskiéj Mości w przedsionku świętym. Wszystkie te wojska ze swemi chorągwiami i sztandarami.

Czteréj oficerowie Kawalergardów staną wcześnie; dwaj starsi na piątym stopniu tronu, a dwaj młodsi na siódmym, z pałaszami dobytemi i kaskami w ręku; u północnych i południowych drzwi soboru, wewnątrz onego, będzie postawionych po dwóch podoficerów Kawalergardzkich, także z dobytemi pałaszami i kaskami w ręku, a zewnątrz— po dwóch piechotnych podoficerów, z karabinami, w kaskach.

Tegoż poranku, wcześnie, przeniesione będą regalja Cesarskie ze zbrojowni do sali Tronowéj (Andrejewskiéj) przez assystentów (dygnitarzy 3éj klasy) tych osób, które przy pochodzie do soboru nieść je mają, w porządku następującym:

Pluton grenadjerów pałacowych.
Dwaj mistrze obrzędów, z laskami.
Wielcy mistrzowie obrzędów koronacyjni, z laskami.

Osoby (2éj klassy) przeznaczone do niesienia regalji:
Naczelny mistrz obrzędów, z laską.
Naczelny marszałek z laską.
Dwaj heroldowie, w swym ubiorze.

Następują regalja, niesione na poduszkach z złotogłowiu, z jagramantem i kutasami, w kolorach Cesarstwa.

Łańcuch orderu świętego Apostoła Andrzeja, dla Jéj Cesarskiéj Mości Cesarzowéj Marji Alexandrówny.
Chorągiew państwa.
Pieczęć państwa.
Miecz państwa.
Purpura Jéj Cesarskiéj Mości.
Purpura Jego Cesarskiéj Mości.
Jabłko.
Berło.
Korona Cesarska mniejsza.
Korona Cesarska większa.

Po bokach każdéj regalji idzie po dwóch grenadjerów pałacowych, a w końcu — pluton tejże roty.

Po przybyciu do pałacu Kremlewskiego, regalja Cesarskie spotkane będą:

U dolnego stopnia krużganku na placu Bojarskim — przez dwóch hof-furjerów i ober-kamer-furjera.

Na górnéj esplanadzie — przez dwóch mistrzów obrzędów, dwóch kamer-junkrów i dwóch szambelanów.

W pierwszéj sali pałacu — przez marszałka dworu, a w sali Tronowéj — przez wielkiego marszałka dworu.

Dwa plutony grenadjerów pałacowych zatrzymają się na dole krużganku, wiodącego na plac Bojarski, i po wniesieniu regalji do sal pałacowych, idą zająć wskazane im dla procesji miejsca.

W salach zaś pałacowych poprzedzają regalja:
Dwaj hof-furjerowie i ober-kamer-furjer.
Czteréj mistrzowie obrzędów.
Dwaj wielcy mistrzowie obrzędów.
Osoby przeznaczone do niesienia regalji.
Dwaj heroldowie.
Naczelny mistrz obrzędów.

Regalja, z postępującemi po bokach grenadjerami pałacowymi; z oficerów zaś téj roty jeden poprzedza regalja, drugi idzie za temi.

Za regaljami pójdą: naczelny marszałek i spotykający takowe: marszałek dworu, dwaj szambelanowie i dwaj kamerjunkrowie.

W sali Tronowéj, naczelny marszałek, przyjąwszy każdą regalję od niosących takowe, położy na oddzielny stół, po lewéj stronie tronu, a chorągiew państwa postawi na oddzielnym piedestale, dla straży zaś przy nich odkomenderowany zostanie oddział z roty grenadjerów pałacowych i wyznaczony będzie dezur, z urzędników ministerstwa spraw zagranicznych.

Tymczasem w soborze odbyte zostanie nabożeństwo za zdrowie Jego Cesarskiéj Mości, i po odbyciu zwykłych modlitw, duchowieństwo w pontyfikalnem ubraniu oczekuje przyjścia Ich Cesarskich Mości, a 16 sztab-oficerów wynosi na Krasny krużganek baldachin, przeznaczony dla Najjaśniejszéj Cesarzowéj Alexandry Fedorównéj, z zrobiony z złotogłowiu, z tkanymi orlami, na ośmiu złoconych podporach, festony z ozdobami w kolorach Cesarstwa; na festonach z każdéj strony — cyfra Jéj Cesarskiéj Mości, pod koroną, otoczona łańcuchem orderu świętego Apostoła Andrzeja; na gzemsie, także z każdéj strony, złoty orzeł i osm bukietów piór strusich, także w kolorach Cesarstwa. Na plafonie, obciągniętym złotolitą materją, mały herb państwa; po rogach plafonu cyfry Jéj Cesarskiéj Mości z łańcuchem orderu św. Andrzeja.

Po zawiadomieniu Najjaśniejszéj Cesarzowéj Alexandry Fedorówny, że modlitwy w soborze odczytane i baldachin gotów, Jéj Cesarska Mość, w koronie i purpurze, mając obok dwóch assystentów, idzie, w towarzystwie Cesarzewicza Następcy Tronu, Osób Najjaśniejszéj Rodziny (oprócz uczestniczących w pochodzie Najjaśniejszego Cesarza), Książąt zagranicznych, dam honorowych, kamer-frejlin, frejlin Ich Cesarskich Mości, tudzież ochmistrzyń i frejlin Ich Wysokości. Baldachin niesiony będzie przez osm osób 4éj klasy, a sznury trzymane także przez ośm osób 3éj klasy. Na przedzie idą dwaj mistrzowie obrzędów, z laskami, kamerjunkrowie, szambelani i urzędnicy dworu 2go stopnia. Ogon purpury niesie czterech szambelanów, u ramion podtrzymuje takową dwóch z urzędników dworu 2go stopnia, a koniec—jeden z wyższych urzędników dworskich.

U drzwi soboru spotyka Jéj Cesarską Mość i Ich Wysokości duchowieństwo, z krzyżem i wodą święconą.

Wszedłszy do soboru, Jéj Cesarska Mość raczy zająć miejsce Swe na tronie, a Ich Wysokości przeszedłszy prawem bocznem wejściem onego, stają na przygotowanych dla Nich miejscach, około przedniego prawego filaru. Asystenci zaś i kawalerowie, podtrzymujący purpurę — idą ku poręczy tronowéj, między przednim i tylnym, prawemi filarami.

Przed rozpoczęciem pochodu Jego Cesarskiéj Mości, jeden z protoprezbiterów, z krzyżem, mając obok siebie dwóch djakonów, niosących na złotem naczyniu wodę święconą, pokropi nią drogę, a 32 sztab-oficerów wniosą na Krasny krużganek baldachin, celem niesienia go w procesji nad Ich Cesarskiemi Mościami.

Baldachin ten ze złotogłowiu, z tkanemi orłami, na szesnastu srebrnych wyzłacanych podporach, z ozdobami w kolorach Cesarstwa, na festonach cyfra Jego Cesarskiéj Mości, pod koroną, z łańcuchem św. Andrzeja w około; na gzemsie szesnaście bukietów piór strusich w kolorach Cesarstwa, na rogach złote orły; na plafonie baldachinu, obitym podobnie jak i sama osłona jego, złotolitą materją, herb państwa, a pod nim 9 herbów: Kazański, Astrachański, Polski, Sybirski, Chersońsko-Taurycki, Gruzyjski, i obwodów wielkich księztw: Kijowskiego, Włodzimierskiego i Nowogrodzkiego, Finlandzki i familijny Jego Cesarskiéj Mości. Po rogach plafonu cyfra Najjaśniejszego Pana, z łańcuchem orderu św. Apostoła Andrzeja.

Skoro naczelny mistrz obrzędów zda raport, iż wszystko do pochodu gotowe, wtedy Ich Cesarskie Moście raczą przybyć z pokojów wewnętrznych do sali tronowéj i siąść tam na tronie pod baldachinem. Na sygnał dany trąbami i kotłami, pochód rozpocznie się, w porządku następującym:

1. Pluton Kawalergardów, z dwoma oficerami, którzy, doszedłszy do cerkwi stają po obu stronach przysionka, a po wejściu całéj processji do cerkwi, przechodzą do drzwi północnych i tam oczekują wyjścia Jego Cesarskiéj Mości.

2. Dwudziestu czterech paziów i tyluż kamerpaziów, z swym komendantem rotnym, przeszedłszy przez cerkiew, oczekują skończenia służby w krestowéj synodalnéj sali.

3. Dwaj mistrze obrzędów, z laskami, wskazawszy idącym w ceremonji ich miejsca, stają u dolnych stopni tronu.

4. Starsi gmin włościan dóbr rządowych, po jednemu z każdéj gubernji; 3ch urzędników od kolonistów cudzoziemskich; starsi włościan dóbr udzielnych, pałacowych i koronnych, od każdych po jednemu, po trzech rzędem (równie jak wszystkie niżéj wymienione osoby) lecz do cerkwi nie wchodzą.

5. Starsi kupiectwa wszystkich gubernjalnych miast Cesarstwa Rossyjskiego, i równe im osoby

Królestwa Polskiego i Wielkiego Księ[redacted]landzkiego. Wszyscy ci wchodzą do sobo[redacted]

6. Kupcy zagraniczni, z których tylko starszy pozostaje w cerkwi.

7. Rada miejska, magistraty i sąd handlowy.

8. Wydział rady rękodzielniczéj, komora celna i kantor banku handlowego.

9. Kantor medyczny.

10. Zarząd górnictwa.

11. Kancelarja miernicza, izby sądów cywilnego i kryminalnego, prokurator gubernialny i strapczowie.

12. Izba dóbr rządowych i zarząd stadnin Państwa.

13. Izba skarbowa.

14. Rząd gubernialny i kancelarja jenerał - gubernatora.

15. Komisja prowiancka i komisorjacka.

16. Archiwum ministerstwa sprawiedliwości i ministerstwa spraw zagranicznych.

17. Komisja budowy świątyni pod wezwnaniem Chrystusa Zbawiciela.

18. Uniwersytet.

19. IV. okręg dróg komunikacji.

20. Pocztamt.

21. Rada opiekuńcza.

22. Kancelarja rządzącego senatu.

23. Kantor teatrów, kantor dóbr udziałowych, zbrojownia, kantor pałacowy Moskiewski, masztarnia z swym wydziałem, kantor dworu i kancelarja ministerstwa dworu Cesarskiego.

Tylko zwierzchnicy każdego z wymienionych § 7—23 zarządów pozostają w soborze, inni przechodzą mimo, i oczekują w sali synodalnéj skończenia obrzędu; a następnie idą napowrót, dawniejszym porządkiem.

24. Deputaci wszystkich wojsk kozackich.

25. Gubernjalni marszałkowie szlachty Cesarstwa Rossyjskiego, Królestwa Polskiego, oraz deputacji Wielkiego Księstwa Finlandzkiego.

26. Prokuratorowie naczelni rządzącego senatu i pp. senatorowie.

27. Prokurator naczelny najświętszego synodu, sekretarze stanu, ministrowie, główno-zarządzający i członkowie rady Państwa.

28. Dwaj koronacyjni wielcy mistrzowie obrzędów, z laskami.

29. Naczelny mistrz obrzędów z laską.

30. Dwaj heroldowie, w swym ubiorze.

31. Regalja Cesarskie niesione przez wyznaczone do tego osoby z ich asystentami, w tym porządku, jak były niesione do sali tronowéj; po bokach ich, do samego baldachinu. Fligiel-adjutanci, młodsi na przedzie, a przed nimi podoficerowie roty grenadjerów pałacowych.

32. Pluton Kawalergardów.

33. Marszałek dworu, z laską.

34. Wielki marszałek dworu, z laską.

35. Naczelny marszałek, z laską.

36. Jego Cesarska Mość, mając obok dwóch asystentów, a z tyłu—ministra dworu Cesarskiego, ministra wojny, deżurnych: jenerał - adjutanta, jenerał-majora orszaku Jego Cesarskiej Mości, fligiel-adjutanta, oraz dowódcę pułku kawalergardów Jej Cesarskiej Mości, z dobytym pałaszem i kaskiem na głowie.

37. Jej Cesarska Mość, mając przy Swej Osobie po bokach, dwóch asystentów.

Baldachin nad Ich Cesarskiemi Mościami nieść będzie 16tu jenerał-adjutantów rangi jenerał-majorskiéj, a sznury trzyma 16stu jenerał - adjutantów w randze jenerał-lejtnantów.

38. Cztery damy honorowe, kamerfrejlina i ośm frejlin Ich Cesarskich Mości.

39. Jenerał-adjutanci w randze jenerałów broni.

40. Pluton Kawalergardów.

41. Znakomita szlachta rossyjska, po 3ch w rzędzie, po jednym z każdéj rodziny, pod przewodnictwem najstarszego z nich rangą, który sam tylko wchodzi do cerkwi.

42. Rękodzielnicy i fabrykanci po trzech rzędem.

43. Znakomitsi kupcy Moskiewscy, po trzech rzędem.

(Wymienione w tych trzech § osoby nie wchodzą do soboru, lecz przeszedłszy z zachodniéj jego strony, oczekują w sali synodalnéj powrotnéj processji.

44. Pluton Kawalergardów.

Za wyjściem processji z pałacu rozpocznie się bicie we wszystkie dzwony, a podczas Najwyższego pochodu, rozstawione w paradzie wojska oddają honory grając i bijąc w bębny.

Skoro regalja Cesarskie zbliżą się do podwojów [redacted]oła, wtedy całe duchowieństwo, w ornatach, [redacted]ychodzi do przedsionku, i metropolita Moskiewski uczci je przez okadzenie, a metropolita Nowogrodzki przez pokropienie wodą święconą.

Skoro Ich Cesarskie Moście raczą się zbliżyć do przedsionku, wtedy metropolita Moskiewski będzie miał mowę i poda Ich Cesarskim Mościom święty krzyż do pocałowania, a metropolita Nowogrodzki pokropi Ich Cesarskie Moście święconą wodą.

Jenerał - adjutanci niosący nad Ich Cesarskiemi Mościami baldachin i sznury, oddawszy takowe wyznaczonym do tego sztab - oficerom, obchodzą sobór ze strony zachodniéj i wchodzą do niego przez drzwi północne, przy których pozostają przez cały czas koronacji, a sztab-oficerowie, obszedłszy sobór, także z zachodniéj strony, zatrzymują się przy drzwiach jego północnych, zewnątrz.

Za wejściem do świątyni Ich Cesarskie Moście, oddają, przed wrotami Cesarskiemi, trzykrotny pokłon Bogu i ucałują obrazy śś., a następnie raczą udać się do przygotowanego w pośrodku cerkwi tronu, i siąść na tronach Cesarzów Jana III i Michała Fedorowicza. Wtedy biskupi, archimandryci i inne duchowieństwo, mające znajdować się przy nabożeństwie, staną od stopni tronu do wrót Cesarskich, po obu stronach, a śpiewacy na chórach odśpiewają psalm Cesarski: *»O miłosierdziu i o sądzie śpiewać będę, Tobie o Panie!«*

Podtenczas, gdy Ich Cesarskie Moście, ucałowawszy św. obrazy, raczą iść do tronu, osoby niosące regalja, położywszy je na przygotowany stół, staną w porządku następującym:

Niosący wielką koronę — na tronie naprzeciw srodka stołu, na którym taż położona.

Niosący małą koronę — także przy stole, około niéj.

Niosący berło — na górnym odstępie tronu, na prawo.

Niosący jabłko—na tymże odstępie, na lewo.

Niosący purpurę Najjaśniejszego Cesarza, na pierwszym stopniu tronu, na prawo:

Niosący purpurę Najjaśniejszej Cesarzowej—na tymże stopniu—na lewo.

Niosący miecz Państwa—na drugim stopniu, na prawo.

Niosący chorągiew Państwa; trzyma takową na tymże stopniu na lewo.

Niosący pieczęć Państwa i łańcuch orderu św. Andrzeja—na trzecim stopniu—pierwszy na prawo, drugi—na lewo.

Heroldowie poprzedzają regalja, a potém szykują się po obu stronach tronu, na ostatnich stopniach. Asystenci zaś przy regaljach, przeszedłszy po górnym odstępie tronu, i zeszedłszy małemi schodami z tyłu tegoż tronu, stają za duchowieństwem.

Naczelny marszałek, wielki marszałek dworu, naczelny mistrz obrzędów i marszałek dworu, stojący, dopóki Ich Cesarskie Moście całowali obrazy św., na pierwszym ustępie ikonostasu, w pobliżu chórów, twarzą ku ołtarzowi, towarzyszą Ich Cesarskim Mościom do górnego odstępu tronowego, i stają następnie na drugim odstępie tronu, jeden naprzeciw drugiego.

Asystenci Najjaśniejszego Cesarza i Najjaśniejszej Cesarzowej zajmą miejsca na górnym odstępie tronu, po bokach Ich Cesarskich Mości, nieco naprzód.

Wielcy mistrzowie obrzędów stają na dziewiątym stopniu, poniżéj drugiego odstępu Tronu.

Mistrzowie obrzędów—pomiędzy pierwszemi filarami cerkiewnemi i wejściem tronowem, po 2ch z każdéj strony, twarzą ku wejściu.

Między prawym filarem i wejściem, przy samych poręczach tronu, Moskiewski gubernator cywilny, z dwoma asystentami (wice - gubernatorem moskiewskim i prezesem izby skarbowéj) celem podesłania, w czasie należytym, axamitu i złotogłowiu.

Pomiędzy tronem Jego Cesarskiej Mości i stołem dla regalji—minister dworu Cesarskiego, minister wojny i dežurny jenerał-adjutant.

Dowódca pułku kawalergardów Jej Cesarskiej Mości, z gołym pałaszem i kaskiem w ręku, między obu tronami, z tyłu. Po jego bokach, — dwaj z pierwszych dygnitarzy dworskich, przeznaczonych do niesienia końców purpur Ich Cesarskich Mości.

Za nimi czterech z urzędników Dworu 2go stopnia, przeznaczonych do podtrzymywania purpury u ramion, a dalej, u poręczy tronu 10ciu szambelanów, mających nieść ich ogony purpury, (6ciu przy Najjaśniejszym Cesarzu a czterech przy Najjaśniejszej Cesarzowej Marji Alexandrównie.)

Wszystkie te osoby wchodzą na wierzchni odstęp tronu, po stopniach za drugiemi filarami. Damy honorowe, przeznaczone do przybrania w Koronę i purpurę Najjaśniejszej Cesarzowej, wejdą na tron tylko na ten czas, i po dopełnieniu tego obowiązku zejdą, potychże stopniach na poprzednie swe miejsca.

Jeneralowie i inni Dygnitarze, należący do procesji i zostający w cerkwi, zajmą przeznaczone dla nich miejsca.

Koronacja dokonywa się w porządku następującym:

Metropolita moskiewski wszedłszy na górny odstęp tronu i stanąwszy przed Najjaśniejszym Panem, wezwie Jego Cesarską Mość do przeczytania głośno w obec wszystkich wiernych poddanych wyznania wiary prawosławnéj, a potem poda roztwartą księgę, a Jego Cesarska Mość raczy przeczytać z niéj głośno symbol wiary. Następnie metropolita zaintowawszy: *»Niechaj łaska Ducha św. będzie z Tobą, Amen«* schodzi z tronu.

Po Przeczytaniu ewangielji św. metropolici wejdą na tron, Jego Cesarska Mość zdjąwszy z siebie zwykły łańcuch orderu św. Andrzeja apostoła i oddawszy takowy jednemu z asystentów, rozkaże przywdziać na Siebie purpurę Cesarską, — z należącym do niéj brylantowym łańcuchem tegoż orderu, a metropolici podadzą takowy Jego Cesarskiej Mości na dwóch poduszkach, i posłużą przy wkładaniu; przyczem metropolita moskiewski zaintonuje: »W imię Ojca i Syna i Ducha świętego. Amen.« Jeden z assystentów ubierze Jego Cesarską Mość w purpurę.

Po przywdzianiu purpury, Jego Cesarska Mość raczy nachylić głowę, a metropolita moskiewski przeżegnawszy Go i położywszy na głowę ręce na krzyż odmówi według ustawy przepisane dwie modlitwy.

Po ukończeniu drugiéj modlitwy Najjaśniejszy Pan rozkaże podać Sobie koronę. — Dygnitarz, który ją niósł podczas procesji, poda ją na poduszcze metropolicie moskiewskiemu, który ją doręczy Jego Cesarskiej Mości.

Najjaśniejszy Pan wziąwszy z poduszki koronę, włoży ją na Swą głowę, metropolita zaś odczyta przemowę z księgi.

Następnie Jego Cesarska Mość każe Sobie podać berło i jabłko, dygnitarze którzy je nieśli podczas procesji, podadzą je na poduszkach metropalicie, który poda te regalja Najjaśniejszemu Panu i odczyta przemowę z księgi.

Jego Cesarska Mość ująwszy w prawicę berło, a w lewicę jabłko zasiędzie na tronie, i wkrótce potem położywszy oba regalja na poduszki, podane przez niosące je osoby, raczy wezwać do Siebie Najjaśniejszę Cesarzowę. Jej Cesarska Mość uklęknie przed Najjaśniejszym Swym Małżonkiem, na karmazynowéj aksamitnéj poduszcze ozdobionéj złotym galonem i położonéj przez jednego z Jej assystentów, a Monarcha, zdjąwszy z Siebie koronę, dotknie nią głowy Najjaśniejszej Pani i znowu włoży ją na Siebie.

Wtedy podaną zostanie Najjaśniejszemu Panu korona mniejsza, przez dygnitarza który ją niósł. Jego Cesarska Mość włoży ją na głowę Najjaśniejszej Pani, a cztery damy honorowe zajmą się przebraniem.

Potem podaną będzie Jego Cesarskiej Mości dla włożenia na Najjaśniejszą Panią purpurę i łańcuch orderu św. Andrzeja. Też same damy poprzypinają te regalja.

Wtedy Najjaśniejsza Pani raczy wstać i powrócić do Swego tronu. Najjaśniejszy Pan znowu weźmie berło i jabłko. Protodjakon wymieniwszy cały tytuł Cesarski zaintonuje pieśń o długie lata dla Najjaśnijszego Pana i Najjaśniejszej Pani, a śpiewacy trzykrotnie odśpiewają: »Многая лѣта.«

Śpiewowi temu towarzyszy bicie we wszystkie dzwony i na dany sygnał 101-krotny wystrzał z dział, postawionych na placu i na murach Kremlewskich.

Wtenczas duchowieństwo i osoby świeckie obojéj płci, nie opuszczając miejsc swoich, składają powinszowania Jego Cesarskiej Mości przez pokłon 3-krotny. Najjaśniejsze Cesarzowe i wszyscy Członkowie Najjaśniejszej Familji winszują także Najjaśniejszemu Panu. W tym celu Ich Wysokoście wchodzą na tron.

Po ukończeniu bicia w dzwony i salwy działowéj Jego Cesarska Mość powstawszy z tronu, i oddawszy berło i jabłko osobom, które je niosły w procesji, raczy przyklęknąwszy odmówić

z księgi podanéj przez metropolitę, przepisaną modlitwę. Następnie metropolita uklęknąwszy (podobnie jak wszyscy znajdujący się w świątyni) odmowi także modlitwę, w imieniu całego narodu, w ciągu któréj Jego Cesarzka Mość raczy stać.

Po téj modlitwie metropolita powie krótką mowę do Jego Cesarskiej Mości — śpiewacy odśpiewają: »*Te Deum*,« na nowo odezwie się odgłos dzwonów i rozpocznie się liturgja święta. Jego Cesarska Mość raczy zdjąc koronę i oddać niosącym ją, a poskończeniu liturgji znown włoży ją na Siebie.

Po przeczytaniu ewangielji św. podaną ona będzie do ucałowania Ich Cesarskich Mości.

Przy zaczęciu pieśni podczas brania komunji św. przez duchowieństwo od tronu Cesarskiego do wrót Carskich podesłany będzie dla Najwyższego pochodu do tychże wrot przez Moskiewskięgo gubernatora cywilnego i dwóch asystentów aksamit karmazynowy, obszyty złotym galonem, a w pobliżu samych wrót Carskich, do prezbiterjum cerkiewnego, oprocz aksamitu podesłane będzie złotogłowie, któtego koniec w sanctuarium rozłożą protodjakonowie.

Po odśpiewaniu téj pieśni i po przyjęciu komunji św. przez odprawiających liturgję, kiedy wrota Carskie otworzą się, wyjdą od ołtarza dwaj biskupi z protodjakonami, oświadczyć Jego Cesarskiej Mości, że chwila namaszczenia nadeszła. Wtedy Najjaśniejszy Pan oddawszy Swą szpadę assystentowi, zeszedłszy z tronu raczy się udać do wrot Carskich, za Jego Cesarską Mością postępuje Najjaśniejsza Pani. Poprzedzają Ich naczelny mistrz obrzędów z dwoma wielkiemi mistrzami obrzędów, wielki marszałek dworu z marszałkiem dworu, naczelny marszałek, trzéj dygnitarze z regaljami rzędem: (niosący koronę w środku, niosący berło—po prawéj, a jabłko po lewéj stronie). Za nimi Najjaśniejszy Cesarz mając obok Swych assystentów i dwóch starszych kawalergardzkich oficerów, z pomiędzy stojących na tronie. Za Jego Césarską Mością —dowódca pułku kawalergardów Jej Cesarskiej Mości z gołym pałaszem, minister Dworu Cesarskiego, minister wojny i deżurny jenerał-adjutant. Za Najjasniejszą Panią—asystenci Jéj Cesarskiéj Mości, a zn nimi, urzędnicy dworu 1go i 2go stopnia i szambelanowie, przeznaczeni do podtrzymywania purpur Ich Cesarskich Mości.

Po przybliżeniu się do wrót Carskich, Najjaśniejszy Pan stanie na podesłanem złotogłowiu, a Najjaśniéjsza Pani raczy zatrzymać się między tronem i stopniami przed Sanctuarium. Assystenci Jego Cesarskiej Mości odejdą na prawo ku miejscowemu obrazowi Zbawiciela, za nimi rzędem minister dworu Cerarskiego, minister wojny, deżurny jenerał-adjutant i dowódca pułku Kawalergardów Jéj Cesarskiej Mości z gołym pałaszem, — przed tymi ostatnimi osoby trzymające na poduszkach koronę, berło i jabłko, dwaj starsi oficerowie Kawalergardów, w pobliżu pomienionych odstępów dwaj wielcy mistrzowie obrzędów, wielki marszałek dworu, naczelny mistrz obrzędów, wielki marszałek dworu i naczelny marszałek, półkolem od obu chórów do miejsca, gdzie Jej Cesarska Mość zatrzymać się raczy.

Metropolita moskiewski wziąwszy drogie naczynie z olejem św. zbliży się do Jego Cesarskiéj Mości, i umoczywszy przygotowany w tym celu kosztowny pędzel, dopełni namaszszenia św. na czole Jego Cesarskiéj Mości, na oczach, na nozdrzach, na ustach, na uszach, na piersiach i na rękach mówiąc: »*Cecha daru Ducha św.*« a metropolita Nowogrodzki i St. Petersburgski obetrze miejsca namaszczenia bawełną.

Przyjąwszy namaszczenie, przy dopełnieniu którego uderzono będzie w dzwony i dany 101-krotny wystrzał z dział Najjasniejszy Pan raczy stanąć po prawéj stronie, na przeciw miejscowego obrazu Zbawiciela. Wtedy przystąpi do wrót Cesarskich Najjasniejsza Pani i stanie na tymże złotogłowiu. Matropolita moskiewski namaści tylko czoło Jéj Cesarskiej Mości, wymawiając także: »*Cecha daru Ducha św.*« metropolita zaś Nowogrodzki obetrze bawełną miejsce namaszczenia.

Po namaszczeniu Jej Cesarska Mość raczy stanąć po lewéj stronie, naprzeciw obrazu N. Panny, mając przy Sobie Swych assystentów.

Wtenczas metropolita moskiewski wprowadzi, przez wrota Cesarskie Najjaśniejszego Pana wewnątrz sanctuarjum; inni zaś asystujący kapłani podtrzymają poły purpury, Jego Cesarska Mość zatrzymawszy się przed świętym stołem, na złotogłowiu, raczy przyjąć komunją św., według godności Cesarskiej, jak kommunikują się kapłani, to jest osobno Ciało i osobno Krew Pańską.

Po przyjęciu komunji św., jeden z biskupów poda Jego Cesarskiej Mości chleb poświęcony i wodę, a drugi posłuży przy umyciu ust i rąk.

Wyszedłszy z sanctuarjum, Najjaśniejszy Pan raczy znowu odejść ku obrazowi Zbawiciela, a Najjaśniejsza Pani zbliży się do wrót Carskich, dla przyjęcia komunji św., zwykłym sposobem, od metropolity moskiewskiego; przyczem dwaj drudzy biskupi posłużą Jej Cesarskiej Mości przy podaniu chleba święconego i wody do umycia ust i rąk.

Następnie Ich Cesarskie Moście raczą udać się razem do tronu i zasiąść na tronach. Regalja niesione będą wprzód, tym samym porządkiem, jak je niesiono do wrot Carskich.

Po odprawieniu liturgji św. wszyscy dygnitarze, należący do procesji, wychodzą drzwiami północnemi i stają zewnątrz soboru, na swoich miejscach,

Wtedy protoprezbiter spowiednik odmówi w obec Ich Cesarskich Mości dziękczynne modlitwy odmawiane po komunji św.; przy końcu liturgji protodjakon zaintonuje modły o długoletność dla Najjaśniejszego Pana i Najjaśniejszej Pani, a śpiewacy odśpiewają trzykrotnie: „Многая лѣта.“

Wreszcie podany będzie do całowania Ich Cesarskim Mościom krzyż święty. Najjaśniejszy Pan włoży na Swą głowę koronę, weźmie berło i jabłko. Wtedy wszyscy, tak duchowne, jak i świeckie osoby, złożą przez pokłon trzykrotny, najpoddańsze powinszowanie z powodu szczęśliwie dokonanéj koronacji i namaszczenia św.

Poczem Jej Cesarska Mość Cesarzowa Alexandra Fedorówna z całą Najjaśniejszą Familją i Książętami zagranicznymi, raczy wyjść z soboru, drzwiami południowemi i wrócić do pałacu, w dawnym porządku, poprzedzana przez urzędników dworu i kawalerów, i mając za Sobą damy honorowe, kamer-frejlinę, frejliny Ich Cesarskich Mości, ochmistrzynię dworu i frejliny Ich Wysokości, a Ich Cesarskie Moście udadzą się z północnych drzwi soboru, przez urządzony pomost, obity suknem karmazynowem i pod baldachinem, do soboru archangielskiego, przez który wszyscy dygnitarze, idący na przodzie, przechodzą drzwiami zachodniemi, ku soborowi Zwiastowania. Skoro Ich Cesarskie Moście zejdą z Tronu dla wyjścia z soboru Wniebowzięcia, czteréj oficerowie kawalergardów, stojący na stopniach tronu, udadzą się za Ich Cesarskiemi Mościami, i po wstąpieniu Ich Cesarskich Mości pod baldachin, szykują się do pochodu; dwaj przed przedniemi i dwaj za tylnemi podporami baldachinu. Ich Cesarskie Moście wszedłszy do soboru, raczą ucałować obrazy i relikwie sw. i uczczą groby przodków Swoich. Protodjakon odmawia przepisaną ektenija, po skończeniu któréj będzie zaintonowaną pieśń o długoletność.

Tymże samym porządkiem Ich Cesarskie Moście raczą udać się do soboru Zwiastowania, gdzie duchowieństwo postępuje tak jak i w soborze archangielskim.

Przy każdym soborze, dla spotkania, podania do ucałowania krzyża i pokropienia wodą święconą, znajdować się będą biskupi z odpowiednią liczbą duchowieństwa.

W ciągu całego pochodu, Najjaśniejszy Pan raczy być w koronie i purpurze, z berłem i jabłkiem w ręku; całując zaś obrazy św., oddaje te regalja osobom, które je niosły.

Podczas pochodu biją w dzwony i daną będzie salwa 101 wystrzałów z dział, a rozstawione w paradzie wojska, oddają honory grając i bijąc w bębny.

Przy wejściu do soboru Archangielskiego, z drzwi północnych, baldachin niesiony nad Ich Cesarskiemi Mościami przyjmują wyznaczeni do tego sztab oficerowie i wynoszą do drzwi zachodnich, a po wyjściu Ich Cesarskich Mości, oddają takowy jenerał-adjutantom i jenerał-majorom orszaku Jego Cesarskiej Mości.

Z soboru Zwiastowania Ich Cesarskie Moście udają się do krużganku krasnego, przy którym wszyscy uczestniczący w procesji zatrzymują się, oprócz dygnitarzy dworu, idących w porządku przepisanym, do pokojów wewnętrznych gdzie Ich Cesarskie Moście raczą pozostać dopóty, dopóki w sali granowitéj niezostanie wszystko przygotowane do obiadu.

Po zawiadomieniu o tem przez naczelnego marszałka, Jego Cesarska Mość z Najjaśniejszemi Cesarzowemi, w towarzystwie asystentów, ministra dworu Cesarskiego, ministra wojny i dowódcy pułku kawalergardów Jej Cesarskiej Mości, uda się, w całem odzieniu Cesarskiem, do sali granowitéj, mając przed sobą 4 mistrzów obrzędów, 2 wielkich mistrzów obrzędów, marszałka dworu, naczelnego mistrza obrzędów, wielkiego marszałka dworu, 2 heroldów, osoby niosące koronę, berło i jabłko, z ich asystentami, wyższych dygnitarzy dworu i naczelnego marszałka.

Po obu stronach Ich Cesarskich Mości, idą, opodal, jenerał i fligiel-adjutanci, sekretarze stanu i kawalerowie dworu, a za Najjaśniejszemi Paniami — Członkowie Familji Cesarskiej i książęta zagraniczni, mając za sobą damy dworu. Na całéj przestrzeni pochodu ustawieni będą szpalerem kawalergardzi i grenadjerowie pałacowi.

Członkowie rady państwa, wyższe duchowieństwo i osoby świeckie płci obojéj klas 1-éj i 2-éj, zaproszone na obiad i wprowadzone do sali granowitéj przez mistrzów obrzędów, stają przy stołach u swych miejsc, a inne osoby: damy — z lewéj, a osoby duchowne i świeckie — z prawéj strony sali.

Ich Cesarskie Moście raczą wejść na Tron, gdzie pod baldachinem przygotowany będzie stół obiadowy, na trzy nakrycia: dla Jego Cesarskiéj Mości w środku, dla Najjaśniejśzéj Cesarzowéj Alexandry Fedorówny — po prawéj, a dla Najjaśniejszéj Cesarzowéj Marji Alexandrówny — po lewéj stronie Jego Cesarskiéj Mości. Za tronami staną asystenci Ich Cesarskich Mości i urzędnicy dworu 1-go stopnia, naprzeciw nich krajczy, a po prawéj i po lewéj stronie stołu — wielcy podczaszowie. Niżéj po bokach tronu — czteréj oficerowie kawalergardów, z gołemi pałaszami, a u rogów ostatniego stopnia tronowego — dwaj heroldowie; na przeciw tronu zaś — naczelny marszałek, wielki marszałek dworu, naczelny mistrz obrzędów i marszałek dworu, a za nimi wielcy mistrzowie i mistrzowie obrzędów z laskami.

Na dany przez Jego Cesarską Mość rozkaz, minister skarbu poda Najjaśniejszym Cesarzowym, przygotowane, z okoliczności najwyższéj koronacji medale, które potem rozdane będą i innym obojéj płci obecnym osobom, przez urzędników ministerstwa skarbu.

Dla Najdostojniejszych osób Familji Cesarskiéj i książąt zagranicznych, stół obiadowy przygotowany będzie w Tajniku, gyzie Im także podane będą wspomniane medale, przez kawalerów zostających przy Ich Wysokościach.

Na rozkaz dany przez Jego Cesarską Mość, naczelny marszałek, wielki marszałek dworu, naczelny mistrz obrzędów, marszałek dworu, wielcy mistrzowie i mistrzowie obrzędów, oddawszy uszanowanie Jego Cesarskiéj Mości, wychodzą z sali granowitéj, po potrawy, które wnoszą sztab-oficerowie poprzedzani przez naczelnego marszałka, wielkiego marszałka dworu, naczelnego mistrza obrzędów i marszałka dworu, mając po bokach po dwóch oficerów kawalergardzkich, z gołemi pałaszami, a za sobą wielkich mistrzów i mistrzów obrzędów; stawiają zaś takowe na stół, wielki marszałek dworu i marszałek dwru. Po przyniesieniu potraw, Jego Césarka Mość zdejmie z Siebie koronę i odda ją, oraz berło i jabłko, niosącym je dygnitarzom, którzy położą te regalja na oddzielnie przygotowanym stole.

Metropolita pobłogosławi stół, a Ich Cesarskie Moście raczą zasiąść.

Skoro, po pierwszem daniu, Jego Cesarska Mość raczy zażądać pić, wtedy duchowieństwo i osoby świeckie płci obojéj pierwszych dwóch klass, oddawszy pokłon, siądą do obiadu. Zagraniczni ambassadorowie i posłowie z swemi orszakami i wszystkie osoby, które weszły do sali Granowitéj, lecz nie zostają tam podczas obiadu, również oddawszy pokłon, wychodzą, nie odwracając się twarzą ku drzwiom; z pomiędzy nich członkowie ciała dyplomatycznego ugoszczeni wcześniéj w sali Złotéj śniadaniem, rozjeżdżają się do domów, a urzędnicy klass 3ciéj i 4téj, marszałkowie szlachty, szlachta rossyjska, uczestniczący w pochodzie jenerał-adjutanci, jenerał-majorowie orszaku Jego Cesarskiéj Mości, fligiel-adjutanci, sekretarze stanu i kawalerowie dworu, obiadują w urządzonych na ten cel dziedzińcu wielkiego pałacu Kremlewskiego namiotach.

Przy obiedzie będą wzniesione toasty za zdrowie:

Najjaśniejszego Pana. Przyczem danych będzie 61 wystrzałów z dział.

Najjaśniejszéj Cesarzowéj Alexandry Fedorówny —51 wystrzałów.

Najjaśniejszéj Cesarzowéj Marji Alexandrówny —51 wystrzałów.

Całego domu Cesarskiego—31 wystrzałów.

Duchowieństwa i wszystkich wiernych poddanych—21 wystrzałów.

Kubki poddają wielcy podczasowie, a usługują szambelani; toasty wznoszone będą przy dźwięku trąb i biciu w kotły; podczas obiadu—muzyka wokalna i instrumentalna.

Po ukończeniu obiadu, Ich Cesarskie Moście Najjaśniejszy Cesarz i Najjaśniniejsza Cesarzowa, raczą wrócić do pokojów wewnętrznych, w tym samym porządku.

Na drugi dzień po koronacji—obiad dla duchowieństwa i osób płci obojéj pierwszych dwóch klass.

W dniach i godzinach wyznaczonych złożą powinszowania Ich Cesarskim Mościom, w sali tronowéj:

Synod najswiętszy i duchowieństwo znakomitsze; przyczem metropolita Nowogrodzki i St. Petersburgski będzie miał mowę.

Ministrowie, główno-zarządzający, rada państwa i sekretarze stanu.

Senat rządzący.

Jeneralowie oraz wojskowi sztab i ober-oficerowie.

Urzędnicy pierwszych czterech klass i osoby, mające wstęp do dworu.

Marszałkowie gubernjalni szlachty i starsi kupieccy miast gubernjalnych Cesarstwa Rossyjskiego, Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Finlandzkiego.

Osoby płci obojéj do dworu należące.

Ambassadorowie i posłowi zagraniczni.

Podobnież, w czasie oznaczonym, Ich Cesarskie Mości raczą przyjąć powinszowanie dam.

Podczas przedstawień, regalja Cesarskie pozostaną na przygotowanym dla nich, w sali Tronowéj, stole, po którego końcach stoją dwaj heroldowie, w swym ubiorze. Przy Najjaśniejszym Panu będą wówczas znajdować się: Minister dworu Cesarskiego, deżurni: Jenerał-adjutant, jenerał-major orszaku Jego Cesarskiéj Mości i fligiel-adjutant. Naczelny marszałek, wielki marszałek dworu, naczelny mistrz obrzędów, z laską, urzędnicy dworu 1go stopnia, dwóch wielkich mistrzów obrzędów i czterech mistrzów obrzędów, również z laskami—stoją po prawéj stronie tronu, a damy dworu—po lewéj. Naczelny marszałek, zapytawszy o rozkaz Jego Cesarskiéj Mości, daje polecenie naczelnemu mistrzowi obrzędów wprowadzić przedstawiających się, co ten ostatni wykonywa razem z dwoma wielkiemi mistrzami i czterema mistrzami obrzędów.

Z powodu koronacji odbędzie się: 1) Bal w sali granowitéj. 2) Widowisko teatralne uroczyste. 3) Bal w sali alexandrowskiéj. 4) Uczty i igrzyska dla ludu. 5) Maskarada i kolacja w pałacu. 6) Fajerwerk.

Przez pierwsze trzy dni po koronacji będzie ciągłe bicie w dzwony i illuminacje.

W jednym z dni pomienionych, w dwudziestu cerkwiach, będą rozdawane ludowi medale pamiątkowe, przy wyjściu ze świątyń.

V.

PRZYOZDOBIENIE SALI GRANOWITÉJ.

Filar podtrzymujący sklepienie sali, przyozdobiony starożytnemi złotemi i srebrnemi naczyniami.

Ściany sali obite karmazynowym axamitem z orłami Cesarskiemi; nad oknami wszystkie herby tytułu Cesarskiego, z trofeami, a między dolnemi oknami, bronzowe, pozłacane kandelabry ścienne, w postaci orłów dwugłowych; posadzka usłana suknem szkarłatnem.

Tron Cesarski o trzech stopniach, ozdobiony następnym sposobem: baldachin z wysoką osłoną z złotogłowiu, ozdobionego tkanemi orłami Cesarskiemi, z rozpostartą z tyłu i po bokach purpurą Cesarską, podbitą gronostajami; w środku jéj mały herb państwa w tarczy; w około herbu złote obrzeże, ozdobione cyframi Najjaśniejszego Pana, nad osłoną korona Cesarska, na poduszce z złotogłowiu, ozdobionéj frędzlami i kutasami, w kolorach Cesarstwa; gzems rzeźbiony złocony, w pośrodku niego tarcza, uwieńczona koroną Cesarską, z łańcuchem orderu świętego apostoła Andrzeja i proporcami w kolorach Cesarstwa; na tarczy cyfra Jego Cesarskiéj Mości. Z każdéj strony tarczy, mała tarcza także z cyframi Jego Cesarskiéj Mości, z ozdobami wojennemi, otoczonemi łancuchem orderu świętego apostoła Andrzeja. Na rogach gzemsu po bukiecie piór strusich w kolorach Cesarstwa; takich samych kolorów frędzle i kutas baldachinu.

Esplanada i stopnie tronu obite karmazynowym axamitem z złotym galonem, a na dwóch przodowych jego rogach – po jednym starożytnym srebrnym wazonie, na piedestałach.

Na esplanadzie tronu, pod baldachinem, w miejscu zwykłego znajdującego się tam krzesła tronowego—trzy starożytne trony, przeniesione na ten cel z soboru Uspeńskiego.

Po lewéj stronie tronu, między nim i oknem—stół dla położenia korony, berła i jabłka, pokryty axamitem karmazynowym, z złotym po brzegach galonem; oprócz axamitu, przykrycie z złotogłowiu, z takimże galonem po brzegach.

W niejakiéj odległości—stoły dla osób, które na obiad zaproszone będą.

Po lewéj stronie drzwi—estrada dla muzykantów, obita także axamitem karmazynowym, z złotą frędzlą; a po prawéj stół do napojów, przybrany w naczynia srebrne.

# WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— JW. *Wagner*, konsul jeneralny Królewsko-Pruski, któremu za Najwyższem zezwoleniem Wiekopomnéj Pamięci Najjaśniejszego Cesarza Mikołaja Igo interesa poddanych angielskich w Królestwie Polskiém przebywających, podczas ostatniéj wojny poruczone były, obdarzony został przez N. Królowę Angielską tabakierą złotą brylantami wysadzaną i ozdobiony cyframi N. Królowéj. Tabakiera ta JWmu Wagner przesłaną została przy odezwie JW. lorda Clarendona ministra spraw zagranicznych, który mu składa tak w swojém, jako i w imieniu innych członków rządu angielskiego podziękowanie za uczynione usługi. Naj. Król Pruski raczył upoważnić JW. konsula jeneralnego do przyjęcia tego Monarszego daru.

# WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

## D A N J A.

Piszą *z Kiel 12 Sierpnia.* Uważają tu z jaką gorliwością anglicy starają się za pomocą pewnéj liczby parопływów zaprowadzić linję regularnéj i stałéj żeglugi między brzegami Austrji i Tonningen portem położonym na zachodnim brzegu Holsztynu. Nikt tu nie łudzi się względem rzeczywistego celu téj nowéj drogi komunikacji morskiéj z Baltykiem. Jest to widoczny zamiar uniknienia potrzeby przeprawy przez cieśninę Sund, dla uniknienia przez to opłaty pobieranéj przez rząd duński bez różnicy od wszystkich statków handlowych przechodzących przez tę cieśninę, aby wejść na Baltyk lub wyjść z niego.

Jeśli anglikom powiedzie się wykonanie tego nowego projektu, przygotują oni niewątpliwie wielkie kłopoty finansowe rządowi duńskiemu, szczególnie w téj chwili, kiedy kwestja kapitalizacji opłat na Sundzie, nie otrzymała jeszcze rozwiązania.

Nic dziwnego że w Danji pilnie śledzą rozwój żeglugi między Tonningen i Anglją, bo chociaż ta nowa droga korzystną jest dla handlu księstw, rząd nie może być obojętny na dotkliwe straty jakie ponieść będzie musiał w dochodach stałych i regularnych z opłat na Sundzie. (*J. des Deb.*)

## F R A N C J A.

*Paryż 20 Sierpnia.* Cesarz i Cesarzowa opuścili Paryż wczoraj wieczorem. Przed wyjazdem Jego C. Mość na radzie ministrów która trwała od godziny ósméj do jedynastéj z rana, zajmował się kwestją sieci kolei pirenejskich i projektowanem skojarzeniem kilku towarzystw kolei. Wbrew oczekiwaniom rozmaitych spekulantów, nie przyszło do żadnéj ostatecznéj decyzji, ponieważ Cesarz chce sam rozpatrzyć wszystkie warunki środków mających być przedsięwziętemi. Rozstrzygnienie tych ważnych spraw nie prędzéj nastąpi aż po powrocie z Biarritz, który co się tyczy Cesarza, ma podobno nastąpić w przyszłym tygodniu. Cesarzowa z synem pozostaną tam jak słychać do 20 września.

Wczoraj z rana robiono próbę pociągu cesarskiego aż do Etamps. Wspomnieliмy już o wspaniałości i wygodach wagonów cesarskich; aby się nie powtarzać dodamy tylko, że żelazne mosty bogato przyozdobione i najwykwitniejszéj budowy, prowadzą z jednego apartamentu do drugiego (nie chcemy nawet powiedzieć z jednego powozu do drugiego, tak dalece budowa tych powozów zbliża je do pałacowéj formy). Szczególniéj unoszą się nad terasem wagonowym czy wagonem terasowym, przyozdobionym kwiatami i osłonionym firankami, który przypomina altanę na okręcie *Reine Hortense.*

Cesarzowa przed wyjazdem zwidziła zakład sierot, który z jéj rozkazu zbudowano przy ulicy Śgo Antoniego. Wiemy szlachetny początek tego zakładu. Jest on owocem ceny pięknego naszyjniku djamentowego, który miasto Paryż chciało przy ślubie Napoleona IIIgo ofiarować Cesarzowéj. Cesarzowa nie przyjęła tego daru i chciała aby za summę którą miano wydać na ten podarunek, zbudowano dom schronienia, który wczoraj zwidziła i gdzie przyjmowaną była przez pana prefekta Sekwany i komitet budowy.

Dzięki dowcipnéj myśli architekta pana Hitorf, ogół tego gmachu przypomina myśl swego zawiązku. Pojedyncze części budowy tworzą kształt naszyjnika, co bardzo przyjemnie zadziwiło Cesarzowę. Są one już ukończone i prawie już urządzone wewnątrz. Za dwa miesiące zakład ten będzie przyjmował pesjonarki.

Cesarzowa zwidzała sypialnie, refektarz, sale nauki, i dość długo zatrzymała się w kaplicy przyozdobionéj malowidłami alegorycznemi kompozycji pana Bariat, które jeśli nieodznaczają się wielką jasnością przedmiotu, przynajmniéj celują energją kolorytu i śmiałością penzla.

Od niejakiego czasu wiele mówiono o rozprawach jakie powstały w łonie rodziny cesarskiéj w przedmiocie oznaczenia tytułów syna i wnuka księcia Hjeronima z jego pierwszego małżeństwa zawartego w Ameryce z miss Paterson, a unieważnionego przez Cesarza Napoleona Igo dla tego, że chciał brata swego ożenić z królową wirtemberską. Prawo noszenia nazwiska Bonoparte zostało im w zupełności przyznane; możemy jeszcze dodać, że oni stanowczo odmówili przyjęcia jakiegokolwiek innego tytułu, a mianowicie tytułu książąt Montfort, który w przeszłości nadawano téj gałęzi rodziny Napoleońskiéj. (*Ind. Belge*).

— Nowy poseł hiszpański, pan Serrano, i marszałek książe Saldanha, przybyli tu w dniu wczorajszym.

— Algierski *Akhbar* donosi, że książe Adalbert pruski dwie godziny walczył przeciw korsarzom afrykańskim i kartaczami i bombami zadał im znaczne szkody. *Akhbar* dopomina się o interwencję Francji, ponieważ rząd marokański sam nie jest w stanie położyć tamę temu korsarstwu.

— Według jednego dziennika z Tuluzy, Cesarz ma osobiście znajdować się przy otwarciu kolei żelaznéj między Bordeaux i Tuluzą.

— W Lyonie rozpoczął się w tych dniach proces polityczny w przedmiocie spisku którego celem było spowodować jednoczesne powstanie rewolucyjne w Lyonie i w Paryżu i to jeszcze w miesiącu maju. Odkrycie tego spisku sparaliżowało jego wykonanie. (*Preussischer St. Anzeiger*).

## N I E M C Y.

*Frankfurt 12 Sierpnia.* Sposób w jakim sejm na posiedzeniu 4go sierpnia roztrzygnął kwestję fortyfikacji dodatkowych mających być wzniesionemi w Rastadt, uważany jest jako nowy tryumf otrzymany przez Prussy nad Austrją. Ta ostatnia jak wiadomo domagała się u sejmu aby specjalnie użyto summy 888,000 złr. czyli 1,700,000 franków na budowę obozu oszańcowanego mającego być założonym obok Rastadt i w bezpośredniéj komunikacji z warowniami tego miasta. Prussy uważały wykonanie tego środka jako zapewnienie przewagi militarnéj Austrji na południu Niemiec.

Głosy w łonie sejmu i w jego komissji wojskowéj, długo były rozdzielone co do téj kwestji, a tymczasem w ogóle państwa północnych Niemiec, opinjowały za systemem pruskim, znaczna część państw południowych stanęła na stronie Austrji, ale na posiedzeniu 2 b. m. Prussy potrafiły pokierować na swoją korzyść decyzję większości sejmu w kwestji fortyfikacji twierdzy związkowéj Rastadt. (*Jour. des Déb.*)

## P O R T U G A L J A.

*Lizbona 11 Sierpnia.* Jego Kr. Mość przybył tu dziś rano z Cintra. Jego pierwszym krokiem było usunąć komendanta gwardji municypalnéj, który w dniach zawichrzeń okazał niezmierną słabość charakteru. W ciągu dnia jeszcze grupy przebiegały miasto, zmuszając piekarzy do przedawania chleba po połowie ceny; ale wieczorem władze postanowiły działać energicznie. Place i główniejsze ulice zostały zajęte przez wojsko pod rozkazami hr. Ponte de Santa Maria tymczasowego naczelnego wodza wojska.

Król wieczorem powrócił do Cintra. (*J. d. D.*)

W drukarni J. Unger. — Wolno drukować. — Warszawa dnia 12 (24) Sierpnia 1856 roku. — Starszy Cenzor *F. Sobieszczański.*